

ARTS, CULTURAL STUDIES AND ETHNOGRAPHY

UDC 373.3/.5.015.3:159.954:78

Грицун Юлія Миколаївна

кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри мистецьких дисциплін

Національний університет «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка, Україна

**МУЗИЧНА ІМПРОВІЗАЦІЯ ЯК СТИМУЛ РОЗВИТКУ
ТВОРЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ**

У сучасній педагогіці обдарованого учня треба формувати, беручи до уваги його індивідуальні здібності та талановитість. Майбутній педагог повинен знайти підхід до особистості учня і зацікавити завдяки своїй емоційності, творчій фантазії, саме через емоційно-творчу сферу, завдяки музиці, знайти з ним творчий зв'язок.

Психологи підкреслюють, що завдяки практичним заняттям музичною діяльністю – гра на музичному інструменті, спів, імпровізація, композиція, в учнів змінюється мислення, активізується їх творчий потенціал, більш продуктивно починають свій розвиток як музичні, так і інші здібності.

Г. Падалка, професор, доктор педагогічних наук у своїй науковій роботі про імпровізацію пише: «Імпровізація має характер такого пізнання і творення художніх явищ, де експромт і неочікуваність художнього результату виявляються основними способами. Через те залучення до імпровізації допомагає учням працювати з повною віддачею, напруженою творчих можливостей» [1].

Імпровізація – історично найбільш древній тип музикування, при якому процес написання музики відбувається під час її виконання [2].

Імпровізації можна розподілити на імпровізацію образну, імпровізацію за жанрами та стильовими ознаками, яка основана на матеріалі академічної класичної музики та джазову імпровізацію.

Імпровізація образна – це вправи з імпровізації, навчання виразити через музику свій настрій, ставлення до чогось або когось, переказ через музику якоїсь події, малювання музичними фарбами картини. При цьому повинні бути використані елементи музичної мови, засоби її виразності: мелодія, ритм, темп, лад, тональність, гармонія, регістри, динаміка, фактура.

Імпровізація за жанрами та стильовими ознаками сформована на матеріалі академічної класичної музики. Розглядається комплекс жанрових або стильових особливостей певної епохи або притаманних для стилю окремого композитора, аналізується мелодика, ритміка, фактура, лад, гармонія, характер виконання та інші елементи музичної мови.

Джазова імпровізація – повна свобода музичного мислення, володіння ритмічними, фактурними, ладо-гармонічними, темповими прийомами імпровізації. Приділяється увага особливостям джазової гармонії: використання альтерованих акордів, акордів з додатковими ступенями, септакордів, нонакордів, ундецимакордів та їх обернень.

Велику роль у джазі грає ритм, тому з перших занять треба поєднувати гармонічні вправи з ритмічними, застосовуючи різні ритмічні формули: пунктирний ритм, тріолі, синкопи, акцентування слабких долей. До задач імпровізації відноситься гра у джазових формах, найпоширеніша з яких – варіаційна. Тема має форму періоду, тричастинну або двочастинну репризу.

Висновки. Імпровізація є одним з факторів формування творчої особистості учня, розвитку їх творчих здібностей. Музична імпровізація допомагає розширити потенційні творчо-художні можливості, вдосконалити музичну пам'ять, творчу уяву, використати практичні навички імпровізації на музичному інструменті, теоретичні знання та творчі новаторські ідеї.

Список джерел:

1. Падалка Г.М. Педагогіка мистецтва (Теорія і методика викладання Мистецьких дисциплін). К. : Освіта України, 2008. 274 с.
2. Пионова Р.С. Педагогіка вищої школи. М. : Университетское, 2002. 256 с.